

Martiene Stevens (1951 Ulestraten) woont en werkt in Riemst (België).

Samen met haar levenspartner Chantalle Smeets, beiden beeldend kunstenaar, beheert zij Kunsthuis-Trobar.

Zij is Yogatherapeut sinds 1976.

WONDER-BAAR-LIJK is haar 8ste boek.

ERVARINGEN EN BEWERINGEN
UIT MIJN LEVEN GEGREPEN
SOMS MET EEN KNIPOOG

WETENSCHAPPELIJK? NEEN

DANK JE WEL LIEVE CHANTALLE ER ZIJN DAGEN DAT IK
ZO VEEL VAN JE HOU
ALS DAT ER BLOEMEN ZIJN

copyright en sculptuur omslag: JUMP INTO THE MOMENT en
overige sculpturen Martiene Stevens
Eerste druk 2020

Titel: Wonder-Baar-Lijk
Auteur: Martiene Stevens

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl
Druk: Jouwboekdrukkerij.nl

ISBN: 978 90 8759 964 5
NUR: 320

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder
voorafgaande toestemming van de uitgever.

WANNEER DE WIND
DE BOMEN TOT BUIGEN BRENGT
DAN BUIG IK OOK
EN LAAT HET KIND IN MIJ ONTWAKEN

Deze bundel is een ode aan mijn moeder.

WANNEER IK MIJN OGEN SLUIT
ZIE IK HAAR HANDEN
DIE HET GEMALEN GRAAN VORMEN
TOT HET RONDE LEVENSBROOD
HET WERD GEDEELD MET ZO VELEN

OP DE TOP VAN EEN CRISIS
KAN DAAR PLOTSELING DE OMMEKEER ZIJN

HET WONDER IS GESCHIED

HERBOREN VOELEN WE ONS
UIT DE AS VAN ONS LEVENSPROCES
WAARIN WE DACHTEN DOOD TE GAAN

LATEN WE DE NIEUWE GEBOORTE VIEREN
LATEN WE ZINGEN EN DANSEN

INHOUD	Blz.:
Over den mond	10
Over de pot	13
Dwangmaat	15
Konijnenvrouw	18
Over de oren	20
Blauwe ogen	23
Dierenleed	26
Syndroom van Down	28
Bruidsboeket	29
Door dik en dun	31
Ode aan de kippen	32
Gesluierde bruiden	35
Vogels in hun rituele vlucht	36
Als je wilt	37
Watercloset	38
Zingen is tweemaal bidden	41
Gebed	46
Natuur	47
Verwondering	50
Seksualiteit	52
Wegwerpmaatschappij	55
Woordverkrachtingen	58
Boodschapper	61
Houtsculptuur	62
Houtsculptuur	63
Aquarius 1. (gemengde techniek)	64
Aquarius 2.	65
Gekroonde (houtsculptuur)	66
Tjing (houtsculptuur)	67
Sjamaan (steengoed)	68
Aphrodite (steengoed)	69
Mystic (brons)	70

Serena (brons)	71
Vrijheid	72
Als je jong bent	74
Zuchten mag wel weer	76
Ontmoeting op de straat	77
Liefde	79
J'ai allumé le feu avec mes souvenirs	82
Over de neus	83
Snelzeiker	87
Rozen	89
Honden	90
Tranen	91
Baard	92
Vrede	93
Jong leren is oud gedaan	94
Het meer	95
Kechi	96
Scootmobiel	97
Dood en vergankelijkheid	99
Het matje van mijn pa	101
Mis en bouteille	102
Een wereld zonder	107
Over energie	109
Sculptuur	120
Voor Chantalle	121

OVER DEN MOND

Je hebt mensen met een kleine mond die toch een grote mond kunnen opzetten, daar valt mijn mond van open.

Wanneer we eten, dus kauwen, stoppen we hiermee wanneer er plots iets gebeurt, bijvoorbeeld door een hard geluid of wanneer je iets onverwachts ziet.

Dat gedrag zie ik trouwens bij mijn honden ook. Een primitief gedrag lijkt mij zo. Opletten, onraad.

Wanneer we vallen is het toch meestal zo dat we eerst snel kijken of iemand het misschien gezien heeft. Is dit schaamte? Is dit primitief gedrag? Bij wilde dieren is het natuurlijk zo dat ze snel om zich heen moeten kijken en opstaan, anders zijn ze verloren.

Je hebt mensen met heel smalle lippen, die hebben dan vaak een streng uiterlijk, terwijl mensen met dikke volle lippen een gulzige blik hebben.

Met zo'n bewering van mij gaan we hier op letten, zeker. Ik excuseer mij zelf alvast hiervoor.

Mensen geeuwen, dieren ook, zoals ik dit laatst zag bij het paard van de burens. Hij ontblootte twee grote rijen gele tanden, de vlezige lippen van elkaar. Tjonge, jonge, geweldig.

Spreken met een volle mond is ongemanierd.

Eten met een volle mond en smakken en soms ook nog met de mond half open vind ik vies.

In de tanden peuteren na het eten is ook onsmakelijk.

Wanneer we geeuwen is het wel zo netjes wanneer we een hand voor den mond houden, of zou het kunnen dat we bang zijn dat er iets naar binnen vliegt?

We hebben brutale monden, een zuinig mondje, den preutse mond.

Mijn moeder trok altijd een preutse mond wanneer er over seksualiteit gesproken werd, of wanneer ze mij opdroeg dat ik het licht aan en uit moest doen in de bijkeuken.

‘Waarom wil je weten? Welnu, wanneer een van mijn zussen buiten stond met haar vrijer om afscheid te nemen en mijn moeder vond dat het lang genoeg geweest was, was dit het sein dat ze naar binnen moest komen.’

Ik heb zes zussen en ik ben de jongste, dus je begrijpt dat dit vaak genoeg voorkwam.

Mensen met omlaag hangende mondhoeken hebben een ontevreden uiterlijk. Zouden ze zo geboren zijn of zijn deze zo gevormd door het karakter?

Een pruillip wat is dit ook alweer? Krijgen we dan niet onze zin?

Jonge mensen kunnen soms zo’n waanzinnig mooie mond hebben, met prachtige gewelfde, volle lippen die om te zoenen zijn en dan hebben ze ook nog een geweldig gebit.

Er zijn ook veel verschillende manieren van lachen: lachen van het huilen, huilen van het lachen, een grijnslach, spottende lach, schaterlach, valse lach, etc.

Een glimlach vind ik het mooiste, deze komt zo diep van binnenuit, dat we een glim(p) kunnen opvangen van het meest wezenlijke van die ander.

Sommigen ruiken heerlijk fris uit hun mond, anderen zo vreselijk vies dat ik hen verdenk van het drinken van oud en verrot bloemenwater.

Donkere mensen met zo'n heel dikke, zwarte/paarse lippen zijn in hun mond en aan de binnenkant van deze lippen zo roze als die van een baby.

Tenslotte, wanneer we bij de tandarts zijn en derhalve met onze mond open liggen, dan is ieders mond gesnoerd. AMEN.

OVER DE POT

Keulse pot, brompot, knalpot, bloempot, vuurpot, knoeipot.

Nu vind ik de benaming pot voor iemand die van de vrouwenliefde is een lelijk ontierend woord.

Ik ga je een leuke anekdote vertellen.

Zelf ben ik ook van de vrouwenliefde, maar daar kwam ik pas laat achter.

Mijn moeder en mijn tante waren in gesprek, ik was erbij. Ik was toen zeker al 20 jaar. Er leefde toendertijd enkel een vermoeden in mij dat ik van de vrouwenliefde zou kunnen zijn.

Welnu, dit gesprek ging als volgt:

Mijn tante zegt tegen mijn moeder: 'zeg Fien, die twee jongens die daar samen wonen bij de kerk, die zouden een verhouding hebben. Het is toch wat.

Ze zeggen daar flikkers tegen, wist je dat?'

Mijn moeder zegt: 'weet jij ook wel dat er vrouwen zijn die ook een liefdesrelatie hebben, die worden dan LIESBETTEN genoemd.'

Ik zeg het je, ik zat erbij, ik viel in een stuip, maar ik zei niets. Hilarisch was het.

Van het woord homoseksualiteit hadden ze nog nooit gehoord natuurlijk.

Kort daarop kreeg ik een relatie met een jongen. Weet je waarom? Hij viel met zijn motor bij ons voor de deur. Ik hielp hem en hij werd werkelijk op slag verliefd op mij.

Ik niet, zeker niet, maar ik zag het als een teken van boven dat hij de ware moest zijn. Drie jaren hield ik dit vol en was ik zeer ongelukkig, dat lag natuurlijk aan mijzelf.

Ik kende een homoseksuele vrouw, ik vond haar interessant maar was er ook bang van. Op een gegeven moment zei ze tegen mij: 'Ik houd van je', 'oh, zei ik, dat vind ik heel fijn.' Punt.

Ik snapte er nog steeds niet van.

Zij wijdde mij wel in de vrouwenliefde in. Een dag later was de relatie met die jongen afgelopen.

Nog even een sterk verhaal:

Ik woonde in Maastricht in de wijk Pottenberg. Ik heb toen heel even een avontuurtje gehad met een Keulse pot. Ik vond haar een echte brompot en ook een knalpot. Bah nee.

Ik wilde niets van haar. Weet je wat ze zei:

'Das haut mich um , du denkst ich komme ganz aus Köln um mich nur mit dir zu unterhalten. Tschüss.' Ze vertrok.

Ik riep er nog achteraan: 'Du, gehe zurück nach GEIL/enkirchen.'

DWANGMAAT

Ken je het gevoel dat je perse iets moet van jezelf? Ik bedoel dan een dwangmatigheid, je kunt het niet laten. Het moet gewoon.

Als kind had ik een paar vreemde dwang/maatjes.

Wanneer de buurvrouw op bezoek kwam, dan zorgde ik er altijd voor dat ze op dezelfde stoel ging zitten. Ze had altijd een heel vieze geur om zich heen hangen.

Ik ging er nooit meer op zitten. Trouwens, die bewuste stoel was ook de favoriet van een oom. Hij kwam bij ons vaak televisie kijken. Hij was een echte neuspeuteraar en ik zag hem het spul draaien tussen zijn vingers en dit viel dan op de armleuning.

Reden te meer dus.

Wanneer er mensen bij ons op bezoek kwamen met de fiets, dan moest en zou ik zo heel stiekem even aan het zadel ruiken. Ik kon het niet laten, terwijl ik het oh zo goor vond.

Nu, tientallen jaren later heb ik mezelf goed in beheer, maar toch.

Laatst vroeg ik aan een vrouw de weg naar de fietsenmaker. Zie ik me toch een kin vol lange haren, je zou ze kunnen vlechten.

Welnu, ik hoorde niets van wat ze zei. Ik moest mijzelf in bedwang houden om er niet aan te trekken.

Daar schrok ik dan weer van.

Een hoogbejaarde vrouw hier in de straat heeft een enorme lap extra vel aan haar hals hangen, zoiets als van een kalkoen.

Wanneer ze praat, rammelt dit vel vrolijk op en neer op het ritme van haar woorden, die altijd dezelfde zijn.

Ik voel altijd de neiging om er even aan te trekken. Laatst kon ik me niet beheersen. Ik stak mijn hand al uit, maar gelukkig fietste een

bekende voorbij, zo kon ik er nog net een zwaai van maken.

Kom ik langs een bakker en er staat een bord buiten met DAG VERS BROOD, dan zeg ik hardop: 'DAAAAAG VERS BROOD, langs de bloemist DAAAAAG VERSE BLOEMEN, langs de lampenwinkel, HALLO GEEN LAMP, enz.'

Weet je, in wezen blijft een mens trouw aan zijn eigen karakter. We kunnen aan onszelf schaven, sleutelen en polijsten en daardoor onszelf steeds beter in beheer hebben.

Ik heb het dan niet over beheersen, dat voelt voor mij als een afknippen van de levensstroom.

Deze mensen vergelijk ik met een boom die niet verder komt dan de groene bladeren, nooit eens bloesems, noch vruchten.

Mijn moeder zei vroeger heel vaak : 'Ik ben mijn eigen heer en meester.'

Een machtig spreekwoord vind ik dit.

Zo zei mijn moeder ook wel eens: 'Die, dat is een leegloper.' Daar snapte ik toen niets van.

Welnu, ik vind het heel goed gevonden dit woord. De taal is een leermeester, wanneer je goed luistert hoe prachtig en filosofisch de woorden zijn opgebouwd.

Is een leegloper niet iemand die parasiteert op de samenleving en letterlijk leeggelopen is, niets te brengen, noch te melden, alle antennes gericht op het uitbuiten van de ander? Ik vind dat deze mensen ook dwangmatig zijn. Ze hebben er een neus voor waar iets te halen valt en hebben geen rust voordat ze het hebben, hebben, hebben. Wellicht liggen ze in hun doodskist nog steeds met de mond open.

Je hebt ook mensen met een ernstige vorm van dwangmatigheid. Dit is zeker niet om te lachen. Neem nu bijvoorbeeld het syndroom van GILLES DE LA TOURETTE.

Daar moet je dan mee zien te leven.

Laatst zag ik een documentaire over een vereniging van mensen met dit syndroom. Men liet zien hoe ze probeerden hun ongecontroleerde bewegingen en woorden te camoufleren. De voorzitter begon te spreken. Toen vloog zijn arm met kracht omhoog, hij deed net alsof hij een laatkomer welkom heette, maar die was er niet. Het was komisch om te zien, ze moesten er zelf ook om lachen. Dit is dan toch weer prachtig. Een vrouw beet eerst in haar glas, voordat ze een slok nam, doordat ze dit gedrag kon delen met de anderen kon zij hier ook om lachen, terwijl wanneer ze alleen zou zijn zij hier wellicht onder zal lijden.

Wat ik heel bijzonder vind, is dat ik een verhaal hoorde over een Canadese chirurg, veroordeeld tot dit syndroom, maar die wel opereren kan. Maar niemand mag hem iets vragen want dan gaat het mis.

Ik zag dit onlangs ook op de televisie, een jonge man, zeer zwaar belast met dit syndroom, sloeg zichzelf meerdere malen met zijn hoofd op de tafel. Afschuwelijk.

Toen ging hij aan de piano zitten, speelde zijn eigen compositie, niets meer te zien, noch te horen van het syndroom van Gilles de la Tourette. Hij was zijn eigen heer en meester.

Dit zet mij dan toch zeer aan het denken: dus hoe groter de concentratie en passie, hoe meer heer en meester, aangesloten tot een grotere Flow, die uitstijgt boven het begrip van het menselijke denken.

KONIJNENVROUW

Mijn partner houdt zo veel van dieren dat ze daarom geen vlees kan eten.

In het bijzonder zijn het de 20 konijnen waar ze zo veel liefde voor heeft. Ze hebben allemaal een naam.

Ik slachtte vroeger konijnen samen met mijn vader. Wanneer zo'n konijn dan gestroopt was en ophing aan een haak, de ingewanden er nog in zaten, vond ik dit lijken op een vrouwenkuit.

De carnavalsvereniging in mijn dorp noemden zich de KUUTEBIETERS (de kuitenbijters). Zal er zeker mee te maken hebben denk ik.

Weet je wel dat wanneer je door een mens gebeten wordt dit dodelijk kan zijn. Een man had zijn vrouw in haar kuit gebeten. Zij was aan de gevolgen hiervan overleden, zo stond het in de krant.

Stel je voor, ik kom op een middag thuis, zit daar een konijn in een schuimend badje, omdat zijn pootje ontstoken was. Ik vond het toch wel goed van mijzelf dat ik hier niets over zei.

De dierenarts komt bij ons thuis, want we hebben ook vier honden.

Mijn partner vraagt terloops : 'Wanneer zijn konijnen geslachtsrijp?'

Zijn antwoord : 'tegen de kerstmis kunt U ze wel slachten.'

Nou, die hoefde niet meer te komen bij ons, dat begrijp je wel.

Wat ik je nu ga vertellen is niet te geloven, maar het is echt waar gebeurd.

Ik fiets langs een weiland richting Maastricht, staat daar tussen de koeien diezelfde dierenarts. Hij was bezig met het insemineren van een koe of iets dergelijks.

Je weet wel hoe dat er dan uitziet.

Hij ziet me langskomen en zwaait naar mij met zijn andere arm.
Welnu, ik viel toch bijna van mijn fiets af, perplex was ik.
Ik dacht dat ik vrijgevochten was maar dit gaat me toch te ver.

Laatst stond een man buiten te plassen hij kijkt om en vraagt :
'alles goed mevrouw? Prima' zegt hij er zelf achteraan, alsof ik het
hem gevraagd had. Nou, dit vind ik ook niet kunnen en vind dit
derhalve gênant, of ben ik dan preuts?

Mannen hebben het vaak over hun jonge heer. Perplex was ik dat
een van die mannen nog een stap verder ging en zei: 'ik heb last van
mijn derde oog.' Ik vroeg hem: 'hoe bedoel je dat?' Ik vond het
opeens interessant worden. Echter hij zei: 'ik heb last van aambeien.'
Ik gaf er geen antwoord op, maar stiekem moest ik er toch om
lachen.

Weet je wat, mannen hebben het over hun JONGEHEER, maar wij
vrouwen hebben een VLIJTIG LIESJE, of niet soms?

OVER DE OREN

Over oren gesproken en laat ik dan beginnen over flaporen.

Op de lagere school zat er naast mij in de bank een jongen met gigantische flaporen. Twee echte windvangers, je zou er de was mee kunnen drogen.

Hij werd hiermee heel erg gepest en geplaagd.

Jaren later kwam ik hem nog eens tegen. Weg deze flappies, mooie oren flankeerden zijn gezicht.

Toendertijd was van zo'n operatie nog geen sprake.

Plastische chirurgie is inmiddels vanzelfsprekend geworden maar volgens mij waren het vroeger vooral de oren en de neus waaraan mensen zich konden laten opereren. Vermoed ik toch.

Heden ten dage is bijna alles mogelijk om zich te laten verfraaien aan gelaat en lichaam. Zelfs geslachtsveranderingen zijn mogelijk, maar daar ga ik het nu niet over hebben.

Ik ga terug naar de oren.

Er wordt verondersteld dat de Boeddha heel grote oren had met gigantische oorlellen, tenminste zo wordt hij afgebeeld.

Daar komt het dan door dat ik altijd denk, dat wanneer mensen van die joekels van oren hebben, dat dit dan evenwichtige mensen zijn.

Zo wordt het althans beweerd in de Japanse gelaatsdiagnose.

Een van mijn tantes had ook zulke oren. Ze hadden de vorm van een kotelet en zo groot waren ze ook.

Deze vrouw was geweldig, 100 jaar is ze geworden. Ze baarde 10 kinderen, waaronder 3 tweelingen.

Ze had niet de ziekte van Parkinson, maar toch rammelde haar hoofd heen en weer, dus ze zei voortdurend nee ook wanneer ze ja zei.

Als kind merkte ik dit op en zei er iets over, dit viel niet in goede aarde.